

a uznal tak právem. Hodnotu věci nelze určití vůbec jinak než v penězích (§ 304 obč. zák.), obecnou obchodní hodnotu zboží, jež není ničím jiným, než průměrem docílených kupních cen (čl. 353 obch. zák.), jinak než v penězích, ve kterých se zbožím obchoduje. Jelikož jde o americkou mouku a tou se, jak bylo zjištěno, v Německu i v tuzemsku obchodovalo a obchoduje jen za dolary, nemohla býti její obecná obchodní hodnota určena vůbec jinak, než v dolarové měně. K jejímu přepočítání na německé marky není ani zákonného ani jiného rozumného důvodu, naopak bylo by takové přepočítání právě v tomto případě přímo nesmyslné, ať se již na peníze pohlíží jako na měřítko hodnot anebo jako na platidlo, neboť dolar jest nejstálější ze všech poválečných valut, kdežto německá marka svou funkci měřítka hodnot pozbyla, a platiti se má nikoliv v markách, nýbrž v československých korunách. Přepočítávání dolarů na marky a marek na československé koruny vedlo by nutně k valutnímu zisku na jedné a k ztrátě na druhé straně, na úkor zásady, že poškozený má nárok na náhradu skutečné škody. Obecná obchodní hodnota mouky byla zjištěna správně v dolarech a musí býti za účelem placení přepočítána přímo na koruny československé. Ohledně přepočítacího kursu sluší dáti proti názoru žalující strany, jež přepočítává podle kursu dne podání zboží k dopravě, za pravdu straně žalované, že rozhoduje den dospělosti pohledávky. Plyne to z druhého odstavce čl. 336 obch. zák., že pohledávky na cizí měnu, nebylo-li smluvno placení efektivní, mohou býti placeny ve měně domácí podle kursu v den dospělosti, při čemž zákon arcí předpokládá, že dlužník v tento den také skutečně platí, a neplatí-li, dlužno následky jeho prodlení zvláště řešiti. Nejvyšší soud nemůže však souhlasiti se žalovanou stranou v tom, že dnem dospělosti byl den vydání zásilky. V tento den není dráha ještě povinna placením, ba není vůbec ještě ani jisto, vznikne-li nějaká pohledávka proti ní, bude-li strana nárok na náhradu uplatňovati a od které ze dráh uvedených ve čl. 27 m. ú. bude náhradu požadovati. Dnem dospělosti jest proto podle §§ 904 a 1417 obč. zák. teprve den, kdy byla náhrada skutečně požadována, tedy den reklamace, v tomto případě den 10. prosince 1921.

Čís. 4736.

Mezinárodní doprava železniční.

U zboží naloženého odesílatelem jsou údaje nákladního listu o váze a počtu kusů toliko tehdy důkazem proti železnici, převážila-li nebo přepočítala-li kusy a osvědčila to v nákladním listu.

(Rozh. ze dne 25. února 1925, Rv I 69/25.)

Firma G. v Lipsku zaslala vagon zboží do Mittelwalde na adresu tamnější zasilatelské firmy T. Tato firma zaslala pak vagon bez překládání dále budapešťské firmě A. Při dojití zboží do Budapešti byl zjištěn úbytek zboží. Žalobce, jemuž budapešťská firma A. postoupila svůj nárok proti dráze, domáhal se na dráze náhrady škody. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Ná-

hradní nárok založil žalobce na předpisu čl. 30 mezinárodní úmluvy železniční. Předpokladem toho však jest, aby dokázal, že ztráta zboží nastala v době tam uvedené, totiž od odevzdání k přepravě až do vydání příjemci. Důkaz toho se však žalobci nezdařil, poněvadž není jisto, že s novým nákladním listem ve stanici Mezilesí dráha převzala 56 balíků, pročez není vůbec skutkového podkladu pro přesvědčení, že se v oné době, za kterou dráha ručí, tři balíky ztratily. Odvolatel svádí tento neúspěch neprávem na neúplnost řízení. Tvrzení, že se 3 balíky ztratily teprve při nebo po vyložení zboží z vagonu a že byl úbytek jich zjištěn teprve 11. března 1922 v nádražním skladišti, dokládá jen úvahou, že by nebylo potvrzeno na vozovém listu, který je vystaven na 56 balíků, vyložení bez námitek, kdyby nebyl při vyložení zjištěn úplný počet 56 balíků. To je však pouhá domněnka, která je vyvrácena spisy dráhy, podle nichž je jisto, že úbytek byl zjištěn již při vykládání z vozu. Důkaz ten stačil a nebylo proto třeba dalších dokladů jako vozového listu, skladní knihy a protokolu o zjištění škody, jichž odvolatel postrádá. Důkaz v čl. 30 mezinárodní úmluvy žel. žádaný, musí býti přesným, každou pochybnost vylučujícím. Takový důkaz nemohou podati olůvka (plomby), ježto z nich lze toliko souditi na možnost ukradení zboží, jak to také jen činí odvolatel. Zápisů ve vozovém listu dovolává se odvolatel marně, poněvadž jsou pouhým opisem z nákladního listu, jak je zřejmo z nadpisu dotyčných jeho rubrik »obsah nákladního listu«. Totéž platí o zápisech v rubrikách přechodového seznamu čís. 56 příl. čís. 2. Hledě k předpisu Šu 61 (4) žel. dopr. ř. a čl. 8 (4) mez. úml., nepodávají důkazu o počtu kusů a váze zásilky údaje nákladního listu a důsledkem toho také ne zápisy v listinách právě zmíněných.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Bezvadným jest právní posouzení odvolacího soudu. Když obsah nákladního listu není ohledně váhy a počtu balíků podle čl. 8 mezin. úml. proti dráze důkazem, poněvadž převážení vozu a přepočítání balíků nebylo odesílatelem navrženo a dráhou provedeno, a když ostatní důkazy provedené o tom, že bylo dráze odevzdáno 56 balíků ku přepravě, se nezdařily, nebyl proveden ani důkaz, že se sporné tři balíky ztratily za železniční dopravy, a tím pozbyla žaloba svého skutkového i právního základu. Žalobce napadá sice také skutkové zjištění, že se důkaz o odevzdání 56 balíků ku přepravě nezdařil, pro neúplnost řízení, poněvadž nebyl připuštěn důkaz skladní knihou západního nádraží v Budapešti, ale ani tu není v právu. Důkaz skladní knihou byl nabídnut jen o tom, že zboží došlo do Budapešti již 10. března 1922, kdežto úbytek byl zjištěn teprve 11. března. Již odvolací soud prohlásil právem závěr žalobcův, že ze srovnání obou dat vyplývá, že sporné tři balíky se musily ztratit teprve po vyložení zboží z vozu, poněvadž prý by jinak úbytek musil býti zjištěn již 10. března, za pouhou domněnku, jež nemůže nahraditi potřebného důkazu, postrádaný důkaz skladní knihou nepotřeboval však býti proveden také z toho důvodu, poněvadž okolnost, že zboží bylo vyloženo 10. března, nebyla vůbec spornou, naopak vyplý-

vala již z předloženého vozového listu. Jestliže přes to nabyly nižší soudy na základě ostatních spisů dráhy přesvědčení, že při vykládání vozu byly v něm nalezeny jen 53 balíky, nelze toto přesvědčení napadati pro neúplnost řízení, nýbrž bylo by možno tak činiti jen pro nesprávné hodnocení provedených důkazů, kdyby ovšem tento dovolací důvod nebyl ř. s. vyloučen.

Čís. 4737.

Na opatrovníku toho, kdo, setrvav při vypuknutí války v nepřátelské zemi, sloužil v nepřátelském vojsku, nelze se domáhati náhrady škody, ježto nepodal — vzhledem k pravděpodobné bezvýslednosti (nařízení ze dne 29. července 1914, čís. 178 ř. zák.) — rekursu do usnesení povolujícího dražbu.

(Rozh. ze dne 25. února 1925, Rv I 119/25.)

Dne 28. října 1914 podala spořitelna v F. v Čechách na manžele Vojtěcha a Žofii H-ovy žalobu u okresního soudu v F. v Čechách na zaplacení anuit z pohledávek 3.000 K a 1.000 K, vtělených na domě žalované strany. Obsílky zaslané žalovaným v této věci vráceny byly poštou zpět s podotknutím, že adresáti přesídlili a že nynější jich adresa je »vojenská lékárna v Bělehradě«, pročež byl žalovanému zřízen usnesením ze dne 15. listopadu 1914 opatrovník Dr. Samuel G., advokát v F. ve smyslu ř. s. 121 c. ř. s., by žalovanou stranu v této rozepři na její nebezpečí a útraty tak dlouho zastupoval, až by se buď sama u soudu hlásila nebo zmocněnce jmenovala. Manželé Vojtěch a Žofie H-ovi byli pak rozsudkem ze dne 5. prosince 1914 odsouzeni k zaplacení zažalovaného peníze s úroky a útratami. Dne 21. ledna 1915 žádala spořitelna v F. u okresního soudu na základě tohoto rozsudku za vnucenou dražbu domu Vojtěcha a Žofie H-ových. Usnesením ze dne 26. ledna 1915 zamítl okresní soud návrh na povolení vnucené dražby s odůvodněním, že závazání jsou v místě, které nemá spojení se soudy následkem války, a že tudíž ve smyslu ř. s. 1 poslední odstavec cís. nařízení ze dne 29. srpna 1914, čís. 178 ř. zák. jsou na roveň postaveni vojenským osobám a že proto nelze proti nim vésti exekuce. K rekursu spořitelny v F., ve kterém bylo uváděno, že se Vojtěch H. podepsal na lístku ze dne 29. října 1914 jako chef vojenské lékárny v Bělehradě, změnil krajský soud jako soud rekursní usnesením ze dne 10. února 1915 napadené usnesení okresního soudu v ten rozum, že vnucená dražba se povoluje, ježto v ř. s. 1 cís. nař. se mluví pouze o příslušnících ozbrojené moci rakousko-uherské, jimž dle nařízení veškerého ministerstva ze dne 27. listopadu 1914, čís. 528 ř. zák. za předpokladu vzájemnosti mají býti na roveň postaveni ti, kdož jsou v branné moci některého spojeneckého státu vedoucího válku a jsou v podstatně stejném postavení. Ježto však bylo konaným šetřením zjištěno, že zavázaný (Vojtěch H.) je zaměstnán v Bělehradě jako srbský vojenský lékárník, tudíž že není v branné moci spojeneckého státu, vedoucího válku, nýbrž že je v branné moci, nepřá-